

IZHAJA VSAKI DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih špekularnih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dombergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 točene. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smatnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanjši pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinosti

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsako leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na redno izdajanje „EDINOSTI“ stane: cele leto K 20, pol leta K 10, 3 mesece K 6.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Naročniki vnašajo pisma na sprejemajo in vklopijo se na vračanje. Naročnina, oglasna reklamacija se pošilja na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giacoma Galatti 18 (Naredni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik: **Božidarjevič** lista „Edinost“. — Tiskarna: **Matilda** tiskarna konosarje lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politič. društvo „Edinost“
sklicuje volilen

shod

slovenskih MESTNIH volilcev

za DANES

ob 8 uri zvečer

v veliko dvorano Narodnega doma.

Brzobjavne vesti.

Kurzi na dunajski borzi so poskočili.

DUNAJ 25. Z ozirom na beligradske vesti, da se je srbski prestolonaslednik odpovedal pravici do prestola in da je zapustil deželo in z ozirom na vesti, da so vlasti priredile aneksiji, so kurzi na takojšnji borzi znatno poskočili: kreditne akcije od 612 na 625, državna železnica od 664 na 671, Alpin Montan od 616 na 627, ogrska krona renta na 90,75.

Italijanska zbornica

RIM 25. Predsednikom zbornice je bil s 308 glasovi izvoljen Marcora.

Program balkanske konference.

LONDON 25. „Daily Telegraph“ poroča iz Carigrada, da bo program balkanske konference koncem tega tedna dovršen.

Gothardska železnica.

BERN 25. Mednarodna konferenca za odkup Gothardske železnice od strani Švice se je sestala danes v vsprejemni sobi zveznega sveta. Prva seja je trajala le malo časa. — Prihodnja seja v petek.

Obsojen na smrt.

BEROLIN 25. Neki Henkel, ki je dne 8. decembra lanskega leta na Dunaju oropal in umoril jugetirja Frankfurterja, je bil obsojen na smrt in na izgubo civilnih pravic.

Portugalska zbornica.

LIZBONA 25. Zbornica je razpravljala predlog o imenovanju parlamentarne komisije, ki naj se jej poveri posel, da uredi preiskavo o postopanju finančnega ministra glede nakupa zlata in najema posojila 4000 contos, ker niso bili zbornici predloženi vsi na to operacijo se nanašajoči spisi. Po daljši debati

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. — Piše Niko Ninič.

Lazo je sedel ter se razgovarjal z deklicama. Fatima je bila precej dobre volje ter je kramljala povsem neprisiljeno. Seveda je je vznemirjala misel, kaj bi neki porekla njena mati, ako bi jo videla v takem razgovoru s ptujim možkim. A kaj bi šele poreklo druge žene Husejn-bega! Sicer se je Fatimi dezdevalo, da se je tudi v dveh posamičnih ženah njenega očeta gđilo marsikaj, kar se ni ujemalo z navki preroka, a če bi doznale one, da se Fatima razgovarja pri svojem stanovanju s ptujim človekom, ki je vrhu tega še gjaever, bi gotovo planile na njo kakor isčne hijene.

Ali tega pač ne doznajo one nikdar. Tako se je tolažila Fatima in se dalje razpravljala.

Čez nekaj časa se je obrnil Lazo proti Danici, ter jej rekel:

Čuj Danica, imam neko prošnjo do tebe.

Kaj tacega, dragi? Znaš, da rada storim vse, karkoli zahtevaš od mene.

Znaš, kdo te je odnesel iz Onbir-kule? Vojvoda Trajkovič!

je bil ta predlog s 70 proti 55 glasovom odklonjen. Opozicija je hrupno protestirala, razbila pokrove pultov in obstruirala, tako da je moral predsednik zaključiti sejo.

Poslanik Khevenhüller na dopustu.

PARIZ 25. Avstro-ogrski poslanik grof Khevenhüller se je podal na dopust. „Gaulois“ meni, da se ima smatrati to kakor pomirjačo znamenje.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

16. dan razprave.

Zagreb 24. marca.

Predsednik je otvoril razpravo ob 8^{1/2} uri. Nadaljevalo se je zasliševanje obtoženca učitelja Dušana Truhoviča. Branitelj Hinković je predlagal, naj se prečita ovadba obtoženca proti priči Šepa, ki je po izpovedbi obtoženca njegov smrtni sovražnik, ki je razun tega edina priča obtožbe proti obtožencu in katerega je obtoženec že pred aretacijo ovadil radi klevete. Predsednik je še med tem, ko je branitelj govoril, odredil glasovanje po listkih v sodiščni dvorani. Predlog branitelja je bil odklonjen. Potem je bila prečitana nedolžna korespondenca obtoženca. Pri nekem pismu je obtoženec vzkliknil: „To pismo ni naslovljeno na me! Ne vem, kako je prišlo med mojo korespondenco?“ Predsednik je ukazal dalje čitati pismo. Bran. dr. Hinković: Prosim, da se to konstatira in je pojasnil, kako je to pismo zšlo sem. Obtož. Petrovič: To pismo je naslovljeno na me. Preds.: Molčite, vi nimate besede. Pismo se je čitalo dalje. Preds.: Iz vsega je razvidno, da se je obtoženec „bavil s politiko“, da je bil v zvezi z ameriški Srbi in s Srbi iz kraljevine. To vse potrjuje tudi Nastić v „Finalu“ o tukajšnjih Srbi, ki so bili z revolucionarnim gibanjem v zvezi. Obtož.: Moja korespondenca obstaja iz pisem mojih srbskih in hrvatskih kolegov. Zakaj se ne prečita tudi pisem hrvatskih kolegov, adresiranih na me, ki se jih je tudi našlo pri hišni preiskavi in v katerih se razpravlja o istih idejah? Na ta način se bo konstatiralo, da se vse te ideje, ki jih je državni pravdnik inkriminiral kakor „veleizdajstvo“, nanašajo le na zboljšanje položaja učiteljskega stanu. Predsednik je dal poiskati tudi pisma hrvatskih učiteljev: S tem izgubljamo le čas. Obtoženci (s klopi): Mi imamo časa dovolj. Drž. pravdnik Accurti (ironično k obtožencem): Menite-li, da pričakate na ta način abolicije procesa. Obtoženci so ogorčeno vpili: Mi ne potrebujemo abolicije! Preds.: Kdo ima tu pravico govoriti? Kdo se je prijavil? Obtoženci (so razburjeni vstali s klopi in vpili): Mi nočemo in ne potrebujemo abolicije! Sodi te nas! (Gibanje med občinstvom). Med tem so brezvepšno iskali pismo nekega hrvatskega učitelja, ki ga je obtoženec specijalno omenil. Bran. dr. Hinković: Čudno, da se ne more tega pisma najti. Votanta Meixner in Pavešić: Vi sumničite! Bran. dr. Hinković: Prav tako ne vemo, kako je prišel med akte ameriški „Srbobran“! Drž. pravdnik: To je pravi tako, kakor če bi vas vprašal, odkod prihajajo tendenciozne informacije v inozemsko časopisje? Bran. dr. Hinković: Gospod

RUSIJA.

Ruski vojni minister odstopil.

PETROGRAD 25. (Petr. brz. ag.) Car je vsprejel ostavko vojnega ministra Rodiger-ja ter ga imenoval členom državnega sveta in mu podelil red Aleksandra Nevskega. Vojnim ministrom je imenovan načelnik generalnega štaba Suhomlinov.

drž. pravdnik, odkod prihajajo napačna poročila v „N. Fr. Presse“ in v „Pester Lloyd“? (Gibanje). Pisma niso mogli najti in prešlo se je potem na daljno zasliševanje.

Bran. dr. Hinković je vprašal obtoženca, zakaj je hotel iti v Ameriko kakor urednik „Srbobrana“. Obtoženec je izjavil, da so bili ameriški Srbi z urednikom vrlo nezadovoljni, ki je lopov in v seksualnem pogledu sličen Nastiću. (Nastić je baje homoseksualen. O. U.) Predsednik je ukoril obtoženca. Bran. dr. Hinković hoče vedeti, kaj se je zgodilo s pismi hrvatskih učiteljev, ki se jih ni moglo najti. Obtož.: Jaz sem jih videl pri preiskovalnem sodniku Košutiću. Preds.: O tem ne dopuščam govoriti. Pisem ni sedaj tukaj. — Nato je bil pozvan petnajsti obtoženec, 37-letni gozdar iz Gline Gedeon Ogrizović.

Obtoženec ni umel obtožnice. Zanj je najbržeja žalitev (vzvišenim glasom), ako se ga obdolžuje „veleizdaje“. Ljubi svojo domovino Hrvatako in je vsak trenutek pripravljen dati življenje za svojo domovino. O tajnih sestankih ne ve ničesar. V njegovo hišo so zahajali Hrvati in Srbi, poslanec Supilo kakor tudi posl. Pribečević. Člen stranke je od leta 1906. Sestanki so bili v Glini le radi občinskih volitev. Občinski odborik Deželić je iz sovraštva proti njeru razširjal govorice, da so se v hiši obtoženca vršili sestanki. Obtoženec ga je radi klevete tožil, nakar ga je Deželić prosil odpuščanja in vse svoje ovadbe označil kakor laži.

O drugih „veleizdajniških pojavih“ ne ve ničesar. Srbsko ime je že davno znano v Glini in srbsko zastavo so nosile tudi obtoževalni priči Detoni in Šitar. Preds.: Zakaj ste vstanovili v Glini srbski „Sokol“, ker je obstojal že hrvatski? Obtož.: To ni res. Oba sta bila ustanovljena istega dne. Jaz sem to storil sporazumno s Hrvatom dr. Španićem, da dobimo na ta način v obe društvi pravno mnogo členov. Oba „Sokola“ sta tudi živela v najboljšem sporazumu in sta imela vse vaje in veselice skupno. Predsednik ga je vprašal, ako ve kaj o oboroženem banderiju, ki je, kakor poroča obtožnica, jeznil skozi Gline streljaje in vaskikaje proti Hrvatski. Obtož.: Nisem bil navzoč, hočem pa le pripomniti, da je bil prireditelj tega nereda glavni agitator kandidat vlade barona Raucha v Glini dr. Kostić. Na nadaljna vprašanja predsednika je obtoženec rekel razburjen, da je vedno ljubil svojo domovino Hrvatako in da označa vsakogar, ki ga imenuje „veleizdajnika“ kakor agenta provocateurja. Na vprašanje drž. pravdnika Accurti-ja je obtoženec pojasnil namen sokolskih društev. Pripovedal je, kako so ga Hrvati v Glini radi imeli. Tudi ne-

Fatima ti bo lahko pomagala, ako bo hotela, je zaključil hadžija Hajrudim, na kar je ona rekla:

O prav rada!

Tako je bila izročena postrežba ranjenega in v stanju nezvesti nahajajočega se vojvoda Trajkoviča Danici in Fatimi, mej tem ko sta četnik in Lazo odpotovala. Prvi za svojo četo, da bi jej sporočil, da je vojvoda na varnem, a Lazo v Črno polje, da nastopi zopet službo učitelja ter obvesti popa in njegovo ženo, da se nahaja Danica v varnem zavetju.

XIX.

Oai ustaši, ki jih je bil Trajkovič pustil pri Onbir-kuli, so se ustavljali še dva dni ter branili daljna ponavljajoča prodiranja Husejn-bega, dokler jim ni došlo poročilo, da se približuje od zadaj turška redna vojska. To je bilo znamenje, da je bila Trajkovičeva četa premagana, oziroma, da se je umaknila. Čim je torej napočil večer drugega dne, je zbiral podvojvoda, ki je nadomeščal Trajkoviča, okoli sebe uglednejše ustaše ter jim pojasnil, da se ni možno dalje braniti. Ko so pa slednji dobili sporočilo, da je Trajkovič ranjen, a njegova četa po večem delu razpuščena, je tudi podvojvoda sklenil, da se imajo ustaši povrniti na svoje domove, mej tem ko je odšel sam, s svojimi rednimi četniki, za ostalo četo v goré.

Ko je napočilo jutro, se je Husejn-beg

davno na neki prireditvi hrvatskega in srbskega „Sokola“ v Glini so mi Hrvati in Srbi nazdravljali, ker trpim tukaj po nedolžnem. Drž. pravdnik Accurti (zelo razburjen): Žal, da je dovolj Hrvatov, ki so istega mnenja kakor vi, ki se obtožen. Vprašal ga je nadalje, zakaj ni obtoženec, ko so ga aretirali, izročil ključke blagajne preiskovalnemu sodniku, marveč svojemu adjunktju in svoji ženi, čeravno je imel v blagajni „revolucijonaren materijal“. Obtoženec se je nad tem vprašanjem začudil. Jezil se je na preiskovalnega sodnika, ki mu ni dal časa, da bi spravi blagajno v red, da bi jo izročil svojemu predstojniku. Zato je dal ključke svojem adjunktju in svoji ženi, da bi to storila. Bran. dr. Nemeč (Hrvat) je stavil obtožencu nekoliko vprašanj. — Bran. dr. Solarić (sin obtoženca popa Solarića) je obtoženca kakor prijatelja tikal. Preds.: Take familijarnosti prepovedujem! Bran. dr. Solarić: Jaz branim svojega očeta. Ali bom moral tudi njega nagovoriti z „Vi“? Sicer se pokorim. Na to je branitelj vprašal obtoženca o oboroženem banderiju. Pokazalo se je, da je v Glini in okolici običaj, da nosijo kmetje za pasom pištole. Bran. dr. Budisavljević je konstatiral, da od 32 vasi, v katerih obstoji srbski „Sokol“ obstoja le v 12 tudi hrvatski „Sokol“. Torej vsebuje obtožnica neresnico, ki trdi, da so bili srbski „Sokoli“ ustanovljeni proti hrvatskim. Razun tega je predlagal, da se prečita ovadba obtoženca proti imenovanemu Deželiću radi klevete, ki je obdolžil obtoženca, da se je udeleževal tajnih sestankov. Sodni stol je na predlog državnega pravdnika sklenil, da se ugotovi predlogu branitelja Budisavljevića. Ob 12. uri je predsednik odredil odmor.

Nove aretacije radi „veleizdaje“.

V Mitrovici (Sremu) je aretirani včeraj preiskovalni sodnik Košutić zdravnik dra. Miliša Mojića, predsednika organizacije srbske samostalne stranke in mestnega živnozdravnika Pavla Radovanovića. Oba pripadata k srbski samostalni stranki. — V Irigu je aretoval preiskovalni sodnik zdravnik dra. Grčića in posestnika Pavla Stojčića. Istotako so aretirali žužnika Veljka Lukića v Borovu, pri katerem so izvršili nedavno hišno preiskavo, ki pa je ostala brezuspešna. Tudi ti trije pripadajo k srbski samostalni stranki. Vsi aretiranci so obdolženi veleizdaje.

Neka izjava branitelja dra. Hinkovića. Branitelj dr. Hinković, ta odlični hrvatski kriminalist in glavni branitelj v „veleizdajniškem“ procesu nam je na neko vprašanje radi incidentov na zaslišanju „veleizdajalcev“ Petra Petrovića izjavil, da sta se v obeh slučajih dogodili hudi kršenji zakona od strani državnega pravdnika. Petra Petrovića je državno pravdnštvo že v letu 1907 proganjalo in je bil tudi zaslišan kakor obtoženec radi veleizdaje radi nekega govora na shodu za druge poljedelskih delavcev. To postopanje pa se je bilo v nekem času ustavilo kakor neutemeljeno. Sedaj se ga pa zopet proganja radi istega govora in istega zločina, ne da bi bilo državno pravdnštvo zaprosilo za obnovljenje postopanja. To je nezakonito in je v protislovju z razsodbami najvišjega sodišča. Sodišče bi moralo torej po zakonu, obtoženca v tej točki kar rešiti obtožbe brez vsacega nadaljnega zasliševanja. Ako ne stori tega —

čudil, da ni o raji ne duha ne sluha več. Zbal se je krake zvižaje. Imel je že toliko izgub, da je slednjič postal bolj previden. Razposlal je zato več svojih ljudi na poizvedbe. Čez nedolgo časa se je povrnil eden njih s poročilom, da o raji ni nikake sledi več, pač pa se približuje četa askera.

Torej se je pasja raja ustrašila askera in pobegnila. Asker je naš, to so naši prijatelji.

In Husejn-beg je čakal mirno.

Ni trajalo dolgo, ko je privedel neki Husejn-begov človek predenj turškega vojaka, ki mu je sporočil:

Moj bobaš, Hakim-bej, prosi, da mu dovoliš nekoliko svojega dragocenega časa, da te bo zamogel dostojno pozdraviti, o močoni beg.

Reši svojemu bimbaši, slavnemu Hakim-beju, da bom srečen gledati njegove oči.

Četr ure kasneje je prišel v Husejn-begov tabor major Hakim-bej, v spremstvu svojih častnikov.

Salem aleikum (pozdrav božji s teboj) Husejn-beg, je spregovoril major Hakim-bej, ter položil desnico najprvo na čelo in potem na arce. Kakor Hakim-bej, so pozdravili Husejn-bega tudi ostali častniki, mej tem ko je ta odvrnil pozdrav na isti način ter dostavil:

Žal mi je, da vas ne morem sprovesti v svoj selamluk, saj vidite, kaj je napravila pasja raja iz moje onbir-kule!

(Dalje.)

in ni storilo — potem je kričaje kršenje zakona neizogibno. Ni brez neke pikantije, da je ravno isti državni pravnik Accurti, ki je zagrešil to kršenje zakona svojedobno dal natisniti in izdal iste razsodbe najvišega sodišča, na katerih se sedaj pregreša.

V slučaju Malobabić pa je državni pravnik zagrešil neko jako čudno stvar. Na razpravi je konstatiral sodišče na zahtevo braniteljev, da se besede, ki jih obtožnica polaga obtožencu na jezik, niti ne nahajajo v protokolu o zaslišanju obtožence v preiskavi. Dalje je, konstatiral sodišče, da besede, radi katerih državno pravništvo toži Malobabića, ta poslednji sploh govoril ni, ampak da so te besede tvorile vprašanje preiskovalnega sodnika!!

Po teh konstatacijah, ki jih je izvršilo sodišče samo, se usiljuje vprašanje: ali bi v državi ki hoče biti pravna, moderna in — moralna, smela takov državni pravnik in takov preiskovalni sodnik ostati le še eno samo minuto organa justice!? Ali ni, da mora vsakega človeka — naj je tudi najhujši sovražnik srbskih „veleizdajalcev“ — če ima le iskrico pravne zavesti v prsih, obliči rudečica srama pred vsem civilizovanim svetom vspricho dejstva, da se kazenski sodniki in državni pravniki poslužujejo takih sredstev le zato, da služijo političnemu zistemu, ki je se svojim ugledom popolnoma bankrotiral — zistemu škandala, korupcije, nemorale in nasilstva!!

„Videl sem že dovolj!“

Pod tem naslovom nam pišejo iz tržaških slovenskih krogov:

Dogodki na Balkanu.

Avstro-ogrsko-srbski spor. — Od črnogorske meje.

Zagrebskemu „Pokretu“ javlja iz Kotora njega oficijalni korespondent, da ga je na potu v Njeguš zaustavilo črnogorsko vojaštvo in ga zavrnilo čez mejo. Bilo pa je le nesporazumljenje, ker osebni promet še ni prekinjen. Meja je močno zasedena in zastražena s črnogorsko milico. Gibanje vojakov, ki imajo vsi nove raznobarvne monture, je možno opazovati tudi z morja le kukalom in brez daljnogleda. Zdi se, da ima črnogorska vlada težko delo, da tlači vojno navdušenje čet. Vseled vojne nevarnosti so cene živin v Boki jako narastle. Trgovina, ki že tedne sem vedno bolj slabi, se je popolnoma zaustavila. Na trgu ni videti nobenega Črnogorca in tudi ne črnogorskega blaga. Celo v Boki naseljeni Črnogorci so zapustili svoje imetje in odšli v Črnogoro. V Kotoru je ostal le črnogorski konsularni trgovinski agent. Obrat s poštnimi avtomobili med Cetinjami in Kotorom pa še ni prekinjen.

SERBIJA.

Prestolonaslednik Gjorgje

se je odpovedal pravicam do prestola.

BELIGRAD 25. Širi se govorica, da je prestolonaslednik Gjorgje doposlal minister-skemu predsedniku Novakoviću pismo, v katerem izjavlja, da se valed razširjenih vesti o umorstru njegovega sodnega sluga odpoveduje pravicam do srbskega prestola, da ne ostane na sumu, da je morilec. Ta vest je povzročila v mestu velikansko senzacijo. Po ustavi more le skupščina vsprejeti odpoved na prestol. Zgorajna vest ni še uradno potrjena, ali priobčujejo jo že nekateri listi. V političnih krogih menijo pa, da niti vlada niti sedanja skupščina ne vsprejemata te izjave prestolonaslednika, ker ni sedaj nobenega poverda za to.

BELIGRAD 25. Vest o odpovedi prestolonaslednika Gjorgja na prestol se potrjuje. O vzrokih temu koraku prestolonaslednika se doznaje, da se je le ta po hudih napadih v nekaterih srbskih listih na njegovo osebo radi smrti njegovega sluga čutil primoranega, da se svojo odpovedjo odveže vlado od vsakega obzira do njegove osebe. Danes popoldne bo sklepal ministerski svet o tem aktu prestolonaslednika.

BELIGRAD 25. V političnih krogih se afero kamornega strežaja Kolakovića, ki je dovela do odpovedi prestolonaslednika in njegove pravice do prestola, opisujejo nastopno: Dne 14. marca t. l. se je prestolonaslednik Gjorgje radi neke nemarnosti svojega komornega strežaja Kolakovića tako razsrdil, da ga je udaril po obrazu. Kolaković, ki je imel kilo v dimljah, je urno odšel iz sobe, se je opotekal po predsobi, se zgrudil ter se pri tem poškodoval na želodcu. Pozneje so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga prihodnji dan operirali. Dva dni pozneje je na operaciji umrl. — Pred smrtjo je Kolaković podal izjavo, da se je dogodek vršil na gori opisani način. Med tem se pa zdi, da se je proti svojim prijateljem drugače izrazil, da je poškodbo dobil direktno od prestolonaslednika.

Dne 20. marca je list „Zvono“ ki je, odkar je začel izhajati, ponovno zelo hudo napadal prestolonaslednika, priobčil opis dogodka. V tem opisu se prestolonaslednik Gjorgja imenuje kakor morilec Kolakovića in se istočasno zahteva, da se ga internira oziroma zapre. Okolnost, da se ni od merodajne strani na nikak način reagiralo proti tem težkim obdolžitvam, je imela za posledico, da so tudi drugi srbski listi zahtevali, da se slučaj takoj pojasni. Ko pa niso tudi na to

Evo vam besed, ki jih je izgovoril publicist H. Bahr, ko se je oddaljil iz dvorane v zagrebski „justični“ palači. Zdi se nam, da slično bi odgovorila tudi vsa Evropa, ako bi je ne bil prehitel zgoraj omenjeni časnikar. Da, dovolj smo videli, kako se z nogami tepta zakon, kako se Pravico bije v obraz, kako se trpinči in uničuje ljudi, ki niso zakrivali nič drugega nego da so dajali izraza čustvom, ki niso gotovo v nikaki zvezi z veleizdajstvom!

Videli smo kako brezobzirno se obtožuje državljane zločina, katerega posledice ne uničujejo samo telesa, ampak še v večji meri dušo. Tako se muči prav na srednjeveški način ljudi, katerih življenje je bilo doslej neomadeževano. Prava inkvizicija!

Obtožence se straši na vse možne načine uporablja se vsako zakonito ali nezakonito sredstvo, le da se mu izsilijo izpovedi, ki morajo soglašati z „obtožnico“. Stavlja se ga takorekoč na natezalnico. In to se godi v dvajsetem stoletju! Pravijo, da je kultura dandanes prodrla v vsak kotiček zemlje. — Kakor vidimo, ni to res! Kar se dogaja na Hrvaškem, ni v čast ne deželi, pa tudi ne državi sami! To ni dokaz kulture, ki naj bi prevevala našo državo. S krvavečim srcem moramo to konstatirati. Kaj tacega ni možno niti pri „Culukafrih“. Gospod Bahr je torej govoril prav, kajti vsi mi smo videli dovolj. Naj se ne dopušča torej izvestnim „magistratom“, da mečejo tako blato na vso državo, ker to gotovo ni v nje korist! Čas je, da nastopi tudi tu „Finale“.

S—c.

možno tako spremeniti, da bodo za Avstro-Ogrsko vsprejemljive, ne da bi njihov vspeh v Belemgradu bil dvomljiv. Mejem se zdi, da je Srbija sklenila, da se hoče pokoriti navetom velevladi.

BOSNA.

PARIZ 25. „Agence Havas“ zagotavlja, da je ruski minister za unanje stvari sklenil, da vsprejme anekajto Bosne in Hercegovine brez pridržka v nadi, da baron Aehrenthal dosledno vsprejme načrt velesil za srbsko noto, ki je sicer naklonjen dati Avstro-Ogrski zahtevane garancije.

TURČIJA.

54 milijonov za Turčijo.

DUNAJ 25. „N. Fr. Presse“ poroča: Dne 16. maja poteče rok, o katerem mora Avstro-Ogrska plačati Turčiji odškodnino 54 mil. kron. Ker pride gotovo do ratifikacije zapisnika bo omenjena svota tedaj izplačana. Pogajanja skupnega finan. ministerstva glede nabave te svote se v kratkem zaključijo.

Omenjeno svoto dobi finančno ministerstvo na način, da vzame 10 milijonov tekočega denarja iz skupne blagajne, 44 milijonov posodijo pa avstrijske in ogrske banke.

BOLGARIJA.

SOFIJA 25. Vlada je sklenila ukreniti odredbe, da zabrani na bolgarskih tleh nabitje dobrovoljcev.

SOFIJA 25. Bolgarska vlada noče pristati na sporazum dogovorjen v petrogradskem zapisniku, po katerem naj bi se priznanje Bolgarske carstva odgodilo, dokler ne bodo rešena s Turčijo vsa vprašanja drugega reda. Radi tega se ministerstvo predsednik Malinov v kratkem poda v Petrograd, da se vnovič pogaja o tej stvari in tudi o drugih vprašanjih, na katere ni kakor je v zapisniku omenjeno, bolgarska vlada pristala.

Dnevne vesti.

„Piccolo“ priznava! — Ko so bili pred časom dotikani in izloženi volilni imeniki, je pisal naš „ljubi“ kolega, da je magistrat preskrbel, da bodo volilni imeniki točno in pravilno izvršeni. Zdelo se je, da bo „lastna hvala“ omanila marsikoga in nismo se motili. Poznamo jih več, ki so mu šli na „limanice“ in niso se pobrigali dalje. Ko smo to izvedeli, smo jih malo „podrezali“ in pogledali tudi sami v volilni imenik. Toda, glej spake! Od desetero volilcev je bilo vpisanih le šest in še ti tako, da jih mora pet napraviti reklamacije. Seveda je to „igra“, ki jo igra vedno „liberalna“ stranka. — Ravna se po izreku: „Bog je sebi brado najprej ustvaril“ in skrbijo le za se.

Postavili so res „reklamacijske urade“, vemo pa, da je to le pro forma. Ni jih treba. Volilci, o katerih menijo, da so njih pristaši, so vsi prav vpisani. To priznava celo „Piccolo“, ko piše, da so bile poslane doslej le reklamacije, katerih vlagatelji so pristaši drugih strank in ne „liberalne“. Potrjuje s tem, da so volilni imeniki sestavljeni jako pomanjkljivo in to-le zato, da se koristi „alla patria“.

Požurimo se torej, da ne bo prepozno! Po toči ne pomaga zvoniti! Vskakdo naj stori dolžnost, ki mu jo nalaga narod, domovina. Pogledite torej v volilni imenik in še-le potem bo imelo naše delo vapeha. Pred borbo si moramo ogledati lastne moči in paziti tudi na to, da bo vsak vojak pravilno „oborožen“. Na delo!

S—c.

Meje mej mojim in tvojim. O teh mejah bi hotel razkladati „Indipendente“ ruskim dijakom, ki hočejo obiskati razna jugoslovanska mesta in mej temi tudi Trst, kakor je „Piccolo“ priznal v naglici.

Mi umejemo namen „Indipendente“. Hotel bi povedati Rusom, da meja med italijansko in slovensko posestjo leži tam kje onkraj Opčin. Seveda bi hotel podajati to razlago kje med štirimi stenami v Trstu. To pa ne, dragi boter!

Najumestneje bo, ako ruske dijake sprovedemo, recimo na Opčine. Od tam je krasen razgled na vse strani. In če ne bomo hoteli ruskim dijakom lagati, jim pokažemo v smeri na Kras: To je slovenska zemlja. Potem se obrnemo po morju s pogledom v nižavo, da pojasnimo: Povsod tu doli, po brdih okolice, na eno stran proti goriški deželi, na drugo proti Istri, biva vsopovadi slovensko ljudstvo. A ob pogledu na veliko in ponosno mesto, bomo morali pojasniti: Tu pa sploh ni možno pojasniti meje med italijanskim in slovenskim mojem in tvojem, kar tu bivajo pomešani Slovenci in Italijani v številu, ki ga ni še določilo nobeno ljudsko štetje, ker ga ni hotelo, ker Italijani, ki fabricirajo to ljudsko štetje, se ne boje ničesar bolj, nego tega, da bi prišlo resnične številke na dan!

Ko bi tako poučili ruske dijake, naj bi jih v božjem imenu tudi pogostili, kakor se spodobi nasproti milim gostom in kakor je že v navadi — saj „Indipendente“ menda ne laže — pri ljudeh, ki se ponašajo z latinsko civilizacijo! To bi bil res dostojen vsprejem, na katerem bomo prav radi sodelovali tudi mi. Ali to naj si zapomni „Indipendente“: prva zapoved gostoljubja je, da domačin gosta — ne slepari!!

Združimo se torej Italijani in Slovenci, da priredimo ruskim gostom dostojen vsprejem, ki naj ne bo za goste samo zabaven, ampak tudi poučen in koristen! Saj je menda prav tako, da v hiši, v kateri sta dva go-

spodarja, oba v lepi slogi pozdravljata mile goste!

„Indipendente“ vidi torej, da sme mi zelo spravilivi in da bi bili radi dobri prijatelji Italijanom, ako ti posledaji le — hočejo!

Varnost sloven. denarnih zavodov. Pod tem naslovom se bavi tudi „Soča“ z neumnim strahom nekaterih naših ljudi pred vojno radi denarja, ki ga imajo shranjenega v naših denarnih zavodih. Ker „Soča“ povdarja nekatera posebno važna momenta, nam sledi tu nekoliko posnetkov iz „Sočnega“ članka.

Piše namreč:

„Kaj pa briga vojaka slovenske denarne zavode? Saj mi ne posojamo denarja državi, ne vojnim upravam! V slovenskih zavodih naloženo denar, je zopet varno razposojeno, večinoma med Slovenci. Naj bo tudi ves svet med seboj v vojni, to se naših zavodov ne dotika. Kdor ima torej denar naložen v naših zavodih, je ta bolj varen nego da bi ga imel skritega doma v kleti ali v „hladi“ pod slamnico ali žimnico!“

Pa ne le to! Tako ravnanje je tudi zelo škodljivo naši skupni stvari! — Denar se zopet razposoja tistim, ki ga rabijo. — Kaj nastane, ako torej nakrat prihrumi na tisoče vložnikov, ki zahtevajo svoj denar? Bodi denaren zavod še tako močan, pride lahko v zadrego, — ki jo potem britko občutijo dolžniki. Ako mora denarni zavod izplačati hranilne vloge, tedaj je le naravno, da zahteva predčasna vračila posojil od svojih dolžnikov. — Kaj lahko nastane, si je lahko misliti! Neštoto ljudi, ki dolga ne morejo plačati, bi prišlo na boben, — a v istem času bi imeli raznih njihovih sosedje doma skrit denar, ki so ga dvignili v denarnih zavodih vsled neumne strahopetnosti. Kdo bi bil torej čisto kriv, da je prišel ta alioni na kant? —

Na to izvaža člankar svoje mnenje, da do vojne ne pride, in zaključuje:

Ali bodi karkoli, ni je vojne, ki bi mogla poseči v naše denarne zavode, kajti zasebna last je zavarovana v vsakem slučaju. Zasebniki ne smejo trpeti na svojem imetju! — Tako varstvo jamčijo medsebojno vse države!

Napisali smo te vrstice v vspehdujo mednarodnih činiteljev, ker se boje, da bi morda tudi pri nas bilo ljudstvo tako kratkodušno, kakor se je pokazalo ponekod drugod. Upamo torej, da smo s tem le še podkrepili dobro vero in zaupanje ljudstva v domače zavode. Kdor bi ravnal drugače, postane škodljivcev v najbolj težkih časih!

Prihod novega Lloydovega predsednika.

Včeraj jutraj z brzovlakom državne železnice ob 10/20 je prišel v Trst neimenovani Lloydov predsednik, bivši železniški minister dr. Julij Derschatta. Sprejeli so ga na kolo-dvoru vsilji Lloydovi dostojanstveniki, zastopniki trgovinskih in obrtnih oblastnih. Tekom dneva je dr. Derschatta obiskal namestnika.

Na volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice zoper nezgode v Trstu opozarjamo še enkrat vsa prizadeta podjetja. — Vsakdo naj stori nemudoma svojo dolžnost za te volitve eminentne gospodarske važnosti. Termin je določen na 31. marca t. l. Voliti je enega člana in enega namestnika. Slovenska kandidata sta: Anton Jeriha, delavec pri Drevici Mariji v Polju za člana, Fran Gomišček, poslovodja v Solkanu za namestnika. Treba napeti vse sile, da prodremo zopet v tej skupini in s tem dame zopet najboljši odgovor na ukrep, s katerim se je razveljavila izvolitev naših dveh, meseca decembra izvoljenih kandidotov. — To pot volijo samo delojemalci! Glasovnice so gospodari zavarovalnih podjetij že prejeli. V ta namen, da se volitve izvrše zadovoljivo in koristno za naše gospodarske interese, se je dogovorilo skupno postopanje. Obrabamo se zategadelj do naših interesentov s prošnjo, da blagovolijo čimprej doposlati prejete glasovnice na naslov: dr. Edvard Slavik, odvetnik „Nar. dom“ Trst.

Izpoved. Iz delavskih krogov smo prejeli: Podpisani dobro vemo, da imate vedno dovolj opravka ter da je vsa čas odmerjen. Zato Vas že v začetku prosimo, da nam oprostite, ker Vas nadlegujemo s pričujočim pismom.

Prosimo, poslušajte! Mi vsi — in sicer nas je mnogo — smo sami „izpreobrnjeni grešniki“. Dovolite, da Vam to razjasnimo! Obiskovali smo vedno vse predstave našega gledališča. Če se je predstavljala kaka veseligr, smo se smejali, da je bilo joj! Zabavali smo se pri tem izvrstno. Zaradi tega smo prišli do zaključka, da človek hodi v gledališče le, da se nasmeje. Gledališču smo priznavali le nalogo, da občinstvo zabava. Tudi če se je predstavljala kaka drama, smo se smejali. — Nekateri poslušali so nas vedno opominjali k miru, a to je bil le bob v steno. Toda v nedeljo, ko se je igrala „Moč teme“, smo spoznali, kako slabo se vedemo na vseh uprizoritvah.

Tema, ki je bila poprej okoli nas, se je razpršila in obdala nas je blagodejna svetloba. Spoznali smo, go. p. urednik, da v gledališču se hodi tudi zaradi nečesa drugega. Videli smo, da naša gledališča nudi duševna hrane in nas tako izobrazuje in izpopolnjuje. V tem svetem hramu smo spoznali različne osebe, ki so vzete iz resničnega življenja. — Razvidno nam je bilo tedaj, da so drame

spisane ne za zabavo občinstva, ampak zato, da človek spozna svet in ljudi, da spozna njih mišljenje in dejanja, da spozna tako rekoč — sebe. Toda ne samo to je smoter gledališča. Gledališče nam tudi pomaga do boljšega spoznavanja našega milega jezika. Nikdar ni bilo torej lepo, da smo se v gledališču smejali, brezpotrebno kašljali ter tako motili ne samo sebe ampak še druge. Sklenili smo, da ne bomo več tako onečaščevali Talijanskega krama. V prihodnje se gotovo vzdržimo vsakega nemira. To je vse, gospod urednik, kar smo vam hoteli izpovedati. — Upamo, da bodo vsi „mirni“ obiskovalci z nami nekdajnimi „nemirneži“ od danes naprej zadovoljni! Z udanim pozdravom beležimo „skesani grešniki“.

Smrtina kosa. — Umrila je gospa Uršula Bremic mati našega uglednega rodoljuba gosp. Bremica v Rojanu. Pogreb pokojnice se bo vršil danes dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne. Tem potom izrekamo naše sožalje.

Le ven — na plano! — Po nenavadno delgi in hudi zimi smo imeli minolo soboto prvi pomladanski dan. Zjutraj je bilo sicer precej megleno, a pozneje je posijalo sonce, ki ga skoraj nismo več — poznali! Minolo zimo smo imeli tudi v Trstu malo Sibirijo, kajti o soncu se je bilo težko pričeti, je-li še na svojem mestu — ali pa je šlo tudi ono v Rauchov zapor, obtoženo radi veleizdaje!! — Dandanes je vse možno — pod soncem! Kakor rečeno, prikazalo se je nam zopet ono lepo vreme, ki tako blago vpliva na naše zdravje. Ker se v zimi nismo mogli zganiti nikamor in smo morali čepeti v dobro zaprtih prostorih — napolnjenih pokvarjenim zrakom — bodi naša dolžnost, da se sedaj navzajem čistega svežega zraka. Kedor le more, naj gre na hribe bližje in daljine, a masa našega ljudstva, ki ne more daleč od mesta naj se poslužiti lepe naše okolice.

Znače nastopajoče pomladi vidimo še le te dni. Zakasnela je narava za cele tri tedne tako, da letos na praznik Sv. Jožefa brati vijolice nismo mogli, kakor smo bili navajeni druga leta. Z naravo smo zakasneli tudi mi, zato pa požurimo se sedaj, ter si s hojo in čistim zrakom okrepimo zdravje.

Ker pa so predurmi tudi v oltve, porabljam svoje izlete med brate okoličane tudi v namen medsebojnega spoznavanja ljudi in stvari, ter pomagamo posebno vrlim Križanom — da razpečajo zaloge najboljših kapljic. V okolico, na Kras, v vipavsko dolino in naprej naj hodijo meščani. Tam si ne bodo krepčali le želodca z pristnimi jedili in pijačo, ter s tem podpirali svojce, krepčali si bodo tudi zdravje, kar je največje važnosti posebno za naše anemično žensko in za šolsko mladino. Kdor le more in kadar more: le ven na plano!

Poroke, rojstva in smrti. Od 14. do 20. marca se je v tržaški občini poročilo 6 parov. Rodilo se je 128 otrok, 66 moških in 62 žensk. Umrlo je 125 oseb, in sicer 75 moških in 50 žensk, od teh 25 izpod enega leta.

Tržaška mala kronika.

Obraznava proti Föderperspergu bo pričela pred takojšnjim porotnim sodiščem v sredo, dne 31. t. m. — Predsedoval bo dež. s. sv. Clariči.

Radi groženj. Robert de Ambrosi, ribič iz Čoza, star 33 let, je bil aretiran, ker je svoji gospodiji Aležiji vd. Veščak, pri kateri stanuje, grozil s smrtjo in jo tudi pretepel.

Perverzni besnež. Karl Glavan, 22leten mehanik, stanujoč v ul. Pozzo št. 12, je sinoči v nekem lupanarju iz same zlobnosti prevrnil večerjo tamošnjih dekli in jo potem z brci trgel na tla. Aretirali so ga.

Nezgoda pri delu. Pavel Steffan, star 24 let, iz Pozzanja, mašenist na nemškem parniku „Bysany“, zasidranem v javni luki, je dobil vled izbruha vodnega para težke opelke na hrbtu in na ramah. Zdravniška postaja ga je spravila v bolnišnico.

Tatvina. — Včeraj je bil aretiran vinski mešetar Jurij Jelovič, star 37 let, iz Spljeta, ker je svojemu sostanovalcu vkradel mošnjček.

Koledar in vreme. — Danes: Emanuel sp. Jutri: Rupert škof. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 14.0 Cels. — Vreme včeraj: lepo, zvečer dež.

Naše gledališče.

— Sinočnji repriji toliko lep socijalne „Drame štiri revnih sten“ je prisostvovalo bore malo občinstva. Kljub temu so igralci igrali izvirno in to malo občinstva ni jim štedilo na ploskanju.

Radi tega, ker je prihodnje dni gledališka dvorana trikrat okupirana in so potrebne za benefično predstavo gospe Danilove „Madame Sans Gêne“ večje priprave, se nedeljska že naznanjena predstava odpoveduje.

Tržaška gledališča:

POLITEAMA ROSSETTI. Veliko občinstva je prisostvovalo včerajšnjima dvema predstavama Grassve drame „Zlati rogovi“. Danes tudi predstava.

FENICE. Nocoj ob 8. uri je v tem gledališču navadna predstava cirkusa Besini.

VERDI. — Včeraj zvečer se je v našem gledališču vprizorila — prvič v

Trstu — Rihard Straussova opera „Salomé“. R. Strauss je postal ravno s tem delom svetovnoznan, saj je „Salomé“ nekaj čudnega, popolnoma novega, nekaj na kar še nismo bili navajeni. Že sam Wildejev libreto za to enodejansko je nekaj posebnega; muzikalčno pa je to snov Strauss tako obdelal, da je publika še potrebna v tem smislu gotove vzgoje.

Straussova godba je pač hipermoderna v moderni; lahko se reče, da po Wagnerju je Strauss prvi, ki je prinesel nekaj novega na polju dramatične glasbe. Vprizoritev kakor instrumentalni del, poln malone nepremostljivih težkoč, sta izborna vpela. Pač predstava high life! Krono večera, ni treba niti reči, je odnesla svetovnoalovna Gemma Bellincioni v naslovni, klasično interpretirani vlogi. Danes odmor.

EDEN. Sinoči nocoj in jutri nastopa v tem shajališču francoska pevka Celia Galley. Ob tej priliki je ravnateljstvo zvišalo cene toliko za vetop kolikor za sedeže.

Društvene vesti.

Odborniki „Delavskega podp. društva“ so tem potom vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo odborovalne seje danes 26. t. m. ob 8. uri zvečer radi jako važnega dnevnega reda.

Pevski zbor bratovščine sv. Cir. in Met. pri sv. Jakobu vlijudno vabi svoje stare in nove pevce, da se redno vdeležujejo pevskih vaj, ki se vrše vsaki torek, sredo in petek od 8—10 ure zvečer in sicer v prostorih, kjer je bil prej policijski komisariat (v hiši g. Preloga). Ob enem se vabi tudi nove moči ki se vsprejemajo ob pevskih vajah. Prosimo, da nikdo ne izostane.

Tržaško vojaško veteransko društvo nam piše: Po prestanku 4 let s streljanjem s kapicami v tarčo z armadno puško se bo to streljanje odselej nadaljevalo vsako soboto v društveni restavraciji „Laudon“, ulica Stadion št. 10. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Tega streljanja se morajo udeleževati tudi neudje.

Nar. delav. organizacija

Skupina Tehničnega Zavoda (Stabilimento Tecnico) tvornica sv. Andreja, ima svoj sestanek jutri v soboto ob 7 uri in pol zvečer v prostorih N. D. O. Radi važnega posvetovalja pričakovati je mnogoštevilne udeležbe.

Vesti iz Goriške.

Licenciranje bikov se bo letos vršilo po dopuščevalni komisiji nastopne dni v goriškem okraju:

29. marca v Ozeljanu, Šempasu, Oseku, Črničah, pri Rebku, na Cesti in na Dolu.

30. marca v Zabljah, Šmarjah, Rihembergu, Dornbergu, Ovrčjadrugi, Renčah, Biljah, Mirnem, Sovodnjah in Štandrežu.

2. aprila v Pevmi, Števerjanu, Kojakem, na Dobrovem, v Medani in Vipolžah.

6. aprila v Solkanu, Plaveh, Desklah, Kanalu in Ročinju.

7. aprila v Avčah, Kalu, Banjšicah, Batah, Grgarju.

14. aprila na Trnovem, v Čepovanu in Lokovcu.

15. aprila v Gorenji Tribuši.

Posamične občine morajo imeti naslednje število licenciranih bikov; ako jih nimajo, si jih bodo morale nabaviti:

Štandrež 1, Bilje 1, Čepovan 2, Dornberg 2, Števerjan 1, Grgar 2, Miren 1, Opatjeselo 2, Osek 1, Ozeljan 1, Šempeter 1, Podgora 2, Prvačina 1, Kojako 2, Renče 2, Solkan 3, Sovodnje 1, Šemas 1, Trnovo 2, Gorenja Tribuša 2, Vrtojba 2, Vogrsko 1, Črniče 2, Dol-Otlica 3, Gabrije 1, Gojače 1, Ajdovščina 1, Kamnje 1, Sv. Križ 2, Lokavec 1, Rihemberg 3, Šmarje 2, Skrilje 1, Velike Zablje 1, Vrtovin 1, Ajba 2, Anhova 2, Avče 1, Bate 2, Banjšice 2, Desklje 1, Kanal 3, Kal 3, Lokavec 3 in Ročinj 1.

Občine, v katerih se nahaja majhno število krav, se lahko poslužujejo bikov sosednje občine, ako ta v to privoli, kar se pa mora

Ker občni zbor, sklican na 25. marca t. l., ni bil sklepčen, vabi

Tržaška posojilnica in hranilnica vsaklž. zadruga z omej. poročtvom

na

XVII. redni občni zbor

kateri bo sklepčen ob vsakem številu navzočih zadržnikov po § 49. zadr. pravil

v nedeljo, dne 4. aprila 1909

ob 9. uri popoldne

v veliki dvorani v lastni hiši (Piazza della Caserma 2)

— — — — —

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.

2. Razdelitev čistega dobička.

3. Poročilo o gospodarstvu z rezerv. zakladom.

4. Razni predlogi.

5. Volitev nadzorstva.

Trst, dne 26. marca 1909.

Nadležništvo.

*, § 50. Vsak zadržnik sme pri občnem zboru staviti predlog, kateri niso na dnevnem redu.

O teh predlogih pa občni zbor ne more precej sklepati, ampak le odločiti, če se sploh vsajeno v prenos, ali če se morajo izročiti posebnemu edniku ali nadzorstvu, ali pa načelstvu, da se o njih poroča v bodočem občnem zboru. Ti predlogi se morajo postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Mnenje g. dra. Ivana Fritsch-a, Dunaj.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

V odgovor na Vaše cenjeno vprašanje zamorem Vam naznaniti, da sem rabil Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) pri malokrvnih bolnikih in onih, ki so trpeli na čutnicah ter da sem dosegel z istim vedno izvrstne uspehe.

DUNAJ, 18. oktobra 1907.

Prof. FRITSCH.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša soproga, oziroma mati in tašča

Ema Bojc

roj. Jelusič

danes 25. t. m. ob 3. uri zjutraj po kratki bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v soboto ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti ulica Piccardi št. 14, naravnost na pokopališče.

Trst, dne 25. marca 1909.

Fran Bojc, soprog. Henrik, Alfred, sinovi.

Velika zaloga sira ::

s specialiteto lastnega izdelka

Parmegiano, Reggiano, Lodigiano, ovčji, EMENTHAL itd.

Vsi izdelki stari in prastari. Absolutno konkurenčne cene.

Donà & Perissinotto

Trst, ulica Giuseppe Parini št. 4.

Izvoz jajc, čajnega, kakor tudi navadnega masla. ::

Postrežba na dom.

Luigi Musico

TRST, VIA SAN MAURIZIO 9

Postrežba na dom.

Štajerskih in furlanskih kokoši in razne divjačine. ::

Slovinci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vsa, da se poslužujete le v

Slovanski brivnici

v ulici Saverio Mercadante št. 1 (ulica slovenske Kraljevine)

V. GJURIN, brivec.

Nova prodajalnica specialitet

najfinejših delikates, sadja in vsakovrstnih jestvin, trdke

Gius. Kraschovetz

Trst, ulica San Lazzaro št. 1

TELEFON št. 20-58

je popolnoma preskrbljena

z vsakovrstnimi jestvinami, najredkejšimi slaščicami, najboljšim dezertnim vinom, likerji, Champagne itd.

Vedno sveži dohod štajerskih populars, odebeljenih z mlekom, milanskih golobov, milanskega in ogrskega masla. Vse blago najboljši kakovosti in držano v ledu. Najboljši algerski krompir. — Priporoča tudi, kakor lastno specialiteto, blatnojezerske potice kakor tudi znane presburške rogličke, napoljene z makovim semenom in orehi.

Prostor je opremljen po najstrožjih predpisih higijene.

NB. Da se ustreže želji odjemalcev, odprta bo prodajalnica tudi v nedeljah in praznikih zjutraj.

V DOBROZNANI PEKARNI in SLADČICARNI

SKERR, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9

0 priliki Velike noči bodo obe naše prodajalnice preskrbljene s poticami in presni ci prve vrste. Prodajalo se bo tudi fine slaščice in vino v butelj.

Syež kruh 3-krat na dan, moke prvih mlinov. Postrežba na dom.

Umetni zobje :::

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

VELIKA ZALOGA

furlanskih jajc ::

vedno svežih.

Najfineje alpsko čajno maslo znamka 2 zvezdi. — Dnevni dohod. — Sir in slanina. — Specialiteta „LIPTAUER“. Postrežba na dom. Cene zmerne. — Prodaja na drobno in debelo.

Rodolfo Contro, ulica delle Acque 5.

Za praznike

ne zamudite priti

v ulico Campanile št. 15

(nasproti prodajalnice Alberti), kjer najdete bogato izbero štajerske perutnine. SPECIALITETA, gost, poulards, piščanci, race in vsakovrstna druga perutnina. — Vrh tega — — — — —

milansko namizno in čajno maslo

po najzmernejših cenah.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Brivnica

— TRST —

Piazza delle Poste 4

(palača Galatti)

TARIFA:

Obrtje brado . . . . . st. --40

ostrizenje lasi ali brado . . . --60

umivanje na željo . . . . . --50

MESEČNE NAROČNINE:

Enkrat v tednu . . . . . K 2.-

dvakrat 3.-

Vsaki drugi dan 4.-

Vsaki dan: cene po dogovoru.

Vse priprave se sterilizirajo s soparo in formalino.

Specialiteta tuzemskih in inozemskih parfumov.

Sprejme se vsako delo te stroke.

naznaniti dopuščevalni komisiji, da ta slednjič določi, koliko bikov imajo vzdrževati združene občine.

Vesti iz Koroške.

Zastrupila je vsakojga celovškega lekar- narja I. Ignaca, M. Konecny s riankalijem sebe in dva dečka svoje sestre 5 in 7 let stara. V poslovnem pismu navaja kakor vzrok neko bolezen, pred katero je hotela obvarovati tudi oba otroka.

Deželno-zborske volitve na Koroškem. V sredo so se vršile deželno-zborske volitve iz splošne kurije. V prvem volilnem okraju deželno glavno mesto Celovec, (sedoi okraji celovška okolica, Velikovec, Dobriave, Pli- berk, Železna Kaplja) so dobili: nemški na- cijonalec, dr. Gustav vit. Metnitz, odvetnik v Celovcu 4919, slovenski kandidat drž. po- slanec Fran Grafenauer 5099, socialni demokrat Julij Lukas 2576 glasov. Potrebna je ožja volitev med dr. Metnitzom in Grafe- nauerjem. V drugem volilnem okraju (sodni okraji St. Vid, Svinec, Stari Dvor, Krk, Breže, Volšperg, St. Pavel, St. Lenard) so dobili: nemški nacionalci Fili Grösbauer 4768, nemški klerikalec Raimund Tatschl, 4546, državni poslanec socialist Arnold Riese 2956 glasov. Potrebna je ožja volitev med Grösbauerjem in Tatschlom. V tret- jem volilnem okraju (Okrajna sodišča Be- lijak, Paternion, Trbiž, Podkloster, Rožek in Borovlje) so dobili: nemški nacionalci Peter Brugger 3261, socialist Viljem Eich 3102, slov. kandidat Mihael Turk 1238 gla- sov. Potrebna je ožja volitev med Bruggerjem in Eichom. V četrtem volilnem okraju Spital je od 11.838 oddanih veljavnih glasov dobil podpredsednik poslanske zbornice dr. Steinwender 5428, krščanski socialist Ivan Hofer 4533 in socialist Josip Gabriel 1785 glasov. 92 glasov je bilo razcepljenih. Po- trebna je ožja volitev med Steinwenderjem in Hoferjem. Ožje volitve se bodo vršile v so- boto 27. t. m.

Vesti iz Kranjske.

Distriktni zdravnik v Postojni dr. Eržen je stopil v pokoj.

Novo postajališče z imenom Vreme se ustanovi v kratkem med postajama Divača in Gorenje Ležce. S potrebnimi deli prično takoj. Južna železnica otvori imenovano po- stajališče le pod pogojem, da jo pri napravi ne zadenejo nobeni stroški.

Književnost in umetnost

Boj za slovensko vseučilišče. Spisal Andrej Veble. V Ljubljani 1909. Založila in zidala „Slovenska dijaška zveza“. Tiskala katoliška tiskarna.

Gospodarstvo.

Strupena rosa na kumarah. (Plasm- para Cubensis Hump). — C. kr. poljedelsko ministrstvo je potom našega c. kr. namestr, svetovalstva te dni razposlalo šolam in dru- gim čimteljem v okolici poak o tej bolezni, s sliko na posebni tablici. Iz tega pouka posnamemo na kratko najvažnejše:

„Glivica, ki povzroča strupeno roso na kumarah, je zelo sorodna z onimi glivicami, ki povzročajo strupeno roso na trtah in gnjilobo krompirjeve. Ker se glivice zelo hitro razvijajo, se tudi v kratkem času raz- vija jako veliko trosnic in je torej umljivo, zakaj se bolezen tako hitro razširja, da rastlino popolnoma uničuje.

Sredstvo, ki odvrta in uničuje daljšo bolezen, je škropljenje z 1% raztopino modre galice in ugašenega spaa, katere zmes je znana kakor sredstvo proti trtni perono- spori. Ko se začnejo kumare razvijati, treba jih je škropiti vsakih 14 dni. Ako pa se bolezen vkljub temu prikazuje, treba je škropiti še bolj pogosto. Za škropljenje so najboljše one škropilnice, ki tekočino, kolikor možno, fino razpišavajo. Ta bolezen se pri- kazuje tudi na melonih in bučah (pa tudi na paradižnikih ali pomidorih. Op. pisca). Zmes galice z apnom se spravlja tako, kakor za škropljenje trt: V večji leseni posodi je raz- topiti 1 kg modre galice v 100 litrih vode. Pri tem je najbolje, ako se stolačena galica v laki vrečici tako obeha rad posoda, da vreča z galico seza v vodo toliko, da je moli polo- vica iz vode. Ko se je galica raztopila, zmeša se v drugi posodi 1% ugašenega, mast- nega čistega (brez peska) apna z nekoliko vode v redko apnovo mleko, ki se potem preceja skozi kako platno ali posodo sito; na to je apnovo mleko vliiti v posodo, kjer je raztopljena galica. Ta zmes se dobro pomeša in žno škropi. — Zmes je treba še, kolikor možno svežo porabiti in se jo mora pred vporabo vselej dobro premešati, kajti samo svetlomodra, finemu blatu podobna usedlina ima v sebi učinkujoče spojine bakra.“

Da bodo cvetlice gomoljnice in čebul- nice kakor: Tritonis, Gladiolus, Lilium, Tu- berosa, Begonia, Caladium, Canna, Dahlia, Montbretia itd. zgodaj cvetele, vsadi naj se jih proti koncu marca ali početkom aprila v lonce. V lonce naj se dene dobra kompostna zemlja ali pa taka, ki je pripravljena iz pregnite travne ruše. Ko so čebule ali go- molji vsajeni, dene naj se lonce v zmerno toplo gnojniščno gredico in pokrije nato z okni.

Zadnje brzojavne vesti.

Odpoved srbskega prestolona- slednika.

BELIGRAD 26. Ministeri svet, ki se je večerj popoldne vršil pod predsedstvom kralja, je sklenil prepustiti odločitev, o od- povedi prestolonaslednika kralju. — V ino- zemstvu razširjene govorice o begu presto- lonaslednika so popolnoma neutemeljene.

Rusija priznala aneksijo.

KOLIN 25. „Köln. Zeitung“ je zvedela iz Berlina, da se je Izvolski pridružil mnenju, da se zamore kakor podlaga tekočih po- gajanj, smatrati izjava vlasti, da se aneksija Bosne in Hercegovine prizna brez pridržka, in da se Srbiji naznani, da ne more nobena druga vlast iz tega izvajati kako pravico do odškodnine, potem ko je Rusija brezpogojno priznala aneksijo Bosne. Vlasti se posvetujejo edaj o formuli, ki naj se jo uporabi nasproti Srbiji.

Za 20 kron odda se takoj v najem me- blirana soba, tudi hrano, cena po dogovoru. Via dei Fabbri (tik cerkve sv. Antona starega) št. 1, I. nadstropje. 717

Iščem gostilno v najem ali na račun na deželi; položim kavcijo. Ponudbe pod št. 582 na Inzeratni odd. Edinosti. 582

Stanovanje tri sobe in kuhinja odda se ta- koj v ulici Torricelli št. 4, II. nadstropje. 575

Mladenič lepe zunanosti, išče službo polte- žara ali sluge v kaki pisarni. Go- vori slovensko, nemško in italijansko. Ponudbe pod „E. P.“ na Inzeratni odd. Edinosti. 516

Ugodna prilika! Prodajo se novi Sin- gerjevi stroji za družin- sko uporabo, in aparati. Triletna garancija. K 64— Ulica S. Caterina št. 9, Dvorišče, skladišče 1, A. 584

Pozor. Pristno vipavsko vino svojega lastnega pridelka po 64 stotink liter (na debelo po dogovoru) se toči v alici della Guardia št. 11. Friporoča se udani Anton Pečenko, iz Brji pri Ribemberku. 553

Mleko v večji ali manji množini oddaja z 1. aprilom nadalje mlekarja franko državni kolodvor Trst. Ponudbe na Inzeratni oddelk Edino- sti pod „Mlekarna“. 563

Krompir za seme Raza, Ida, Kamnik in druge vrste se vdobi v ulici S. Maurizio 2, Anton Vatovec. 588

Prodajam posestvo v Rcolu (glavna cesta) pripravno za vsako obrt. Zahteva se malo svoto na račun. Zglasiti se je v ulici Olmo 1. Gregorič. 585

Proda se ali da v najem radi bolezni prodaj- nalna jestvin ulica Giulia št. 7 pod ugodnimi pogoji. Zglasiti se je v ulici Olmo 1. Gregorič. 587

Sprejme se takoj izučena 16 letnega po- močnika za prodajalno jestvin. Mahnič, Razovica. 579

Proda se prodajalnica sadja, zelenjave, sla- čic in raznih hišnih drobnarij, luč in ognjišče na plin, via del Bosco 34. 583

Trgovski pomočnik, vešč v trgovini z mešanin in specerijskim blagom išče službo v kakem skla- dišču. Govori hrvatsko, slovensko, ter nekoliko italijansko in nemško. Nastop takoj. Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 560

Tovarna železa

za zgradbe in artistične predmete

TH. DEUTSCH, Graz

sprejme po jako zmernih cenah toliko za tuzemstvo kolikor za inozemstvo

vsakovrstna fina dela

kakor n. pr. železne ograje, štedilne peči, vsake vrste dela v železu za zgradbe, kakor tudi železna okna in železne rouleau.

Zaloga porešk. vina

Trst - Ul. Coroneo 3 - Trst

(LASTNI IZDELEK)

iz kleti g. Sebastiana Sbisà

izbrane vrste. Posebno vino za družine.

Prodaja na drobno in na debelo.

POSTREŽBA NA DOM.

Teran . . po 48 stotink liter.

Belo vino po 64 stotink liter.

VELIKA ZALOGA

PRAZNIH BUTELJK

Trst, via delle Ombrelle 5

TELEFON št. 13-49

GUIDO e UGO COEN

100.000 buteljk od šampanjca

za refošk.

Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. Velika zaloga buteljk od pol litra in 1½ litra. Damjane iz stekla opletene. Prevzamemo se dopošiljati na deželo. Kupuje razbito steklo vsake vrste.

Urad za razne zadeve

avtorizovan od c. k. namestništva

Rod. Falconetti

Trst, ul. Nuova 21

Informacije. - Iskanja. - Arizenza. - v sodnih in civilnih kakor tudi trgovskih in privatnih zadevah. Mehanično posnemanje za strojno prepisovanje. vsa- kovrstna upisanja. Naslovi in reklame. Konkurenčna tarifa.

Umetni fotografski atelje

pri sv. Jakobu ulica Rivo št. 4a (pritličje) TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, por- celanate, plošče za spomenike, itd. itd. POSEBNOST

Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov spre- jema naročila in jih izvršuje na doma ali zunaj mesta.

Valel velikih in ugodnih nakupov asnja, prodaja v čevljarnici

Nuova Calzoleria Triestina

ulica G. Carducci 21 (prej ul. Torrente)

obuvalo za moške po sledečih cenah:

Čevlji (gete) za moške iz usnja Box calf . . po K 9—

Postlji za moške s trakom . . . . . 9—

„ „ urez Derby 9-60

„ „ urez Triumph 5-60

Izbera razno vrstine obuvala za gospode, gospe in otroke. Čevlji in postlji najmodernejših krojev in oblik iz blaga I. vrste. Delo solidno in natančno. CENE ZMERNE.

Valentin Zorzini

urar in dragotinar

Trst, ulica Ruda vecchia št. 1 (Za ložo)

Izbor zlatih in srebrnih predmetov

zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.

Sprejme se popravljana vsake zlatanine in ur. — SPECIJALITETA v popravljaju urnih zaklepnic.

Poslaženje in srebrnanje vsake kovine

potom pile ali oga, in ureti.

M. Gál,

TRST, Corso 4 GORICA, Corso Verdi 11

Specijalna tvrdka za gumijev. predmete

Gumi jeve cevi, gum. posteljnine, gum. podvzglavniki itd.

POTREBŠČINE ZA POSTREŽBO BOLNIKOM.

RANOCELNIŠKO ORODJE

IZDELOVANJE ORTOPEDIČNIH APARATOV.

Kilni pasi, opasnice, nogovice in obveze za krtice, ravnodržaji, ortopedični oplečki itd. itd.

Suspensorji, irigatorji, sikalice, inhalatorji in mrlični termometri.

Mila, dišave, toaletne potrebščine in ščetke.

PRISTNI ANGLEŠKI PLAŠČI. RUSKE GALOSE.

HIGIENIČNI PREDMETI

Gostilna „Al buon ritrovo“

TRST — Ulica Stadion št. 19 z lepim hladnim vrtom.

Toči se istrsko, dalmatinsko, vipavsko pristno vino; PIVO DREHER prve vrste.

DOMAČA KUHINJA. KRAŠKI TERAN. ANDREJ FURLAN, lastnik.

Točna in solidna postrežba.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij. podjetje Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE št. 17

Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge.

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČIŠČENJE „VACUM CLEANER“.

Točna in solidna postrežba.

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno ::

Matteo Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso)

Filijalka: Via Giuseppe Caprin št. 9

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in slaščic po zmernih cenah. — Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prيره pogrebe od najprostejših do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Gene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo HENRIK STIBELJ in drugi.